

קריאתו של אב שלא יכול לפדנס 9 ילדיו

„קנו את ילדי“

גבר בתימגולדח, חבוש כפיה לבנה, נכנס לתוך הצריף. בפנים שרר החושך. על מיטה מלוכלכת בפינה התגוללו כחצי תריסר ילדים צורחים. בפינה השנייה, ליד פתיליה עשנה, ישבה אשה פרועת-שיער וניסתה לרכך כמה פיתות בנות שבוע. ידה הפנויה חבקה תינוק מיבב.

בחוף ירד גשם. טיפות המים חדרו דרך הגג הרעוע ונקח לשולית באמצע הצריף.

לשקם אותו. המועצה מסרה לו חנות, שהי גה לו רשיון למאפיה; לשכת הסעד הכינה לו הלואה כדי שיוכל לקנות מכונות ל-אפית בוריקס.

האופה העיראקי לא פתח את חנותו מעולם. „אני לא אדם חכם“, התנצל הי שבוע. „אני רצתי כל כך הרבה חודשים עד שנתנו לי רשיון, ובניתים לא היה לי מה לתת לילדים לאכול. מכרתי את הציוד וקניתי לחם.“

בפי אנשי הלשכה היה הסבר אחר לאי-הפעלת המאפיה. לדבריהם, עזרא הוא איש מנוון, משחק קלפים, שקרן וסחטן. „הוא מכר את הבגדים שקיבל והלך לשחק קל-פיס!“ סיפרו. כשנתנו לו קמח לאפיה מיהר להטביע אותו בעראק.

„זה שקר!“ טוען עזרא. „הם תמיד אומרים דברים כאלה כשמישהו עושה להם צרות. בגדים בשביל תשעה ילדים נתנו לי פעם אחת לפני שנה, וגם זה לא הספיק!“

הוא הופיע בלשכה ודרש שיחליפו לו את רשיון אפית הבוריקס לרשיון לאפית לחם. „לחם אוכלים כולם וזה רוח מספיק“, הטעים. אך רשיון לאפית לחם לא הסכימה המועצה לתת לו.

הוא הופיע בלשכה ודרש שיחליפו לו את רשיון אפית הבוריקס לרשיון לאפית לחם. „לחם אוכלים כולם וזה רוח מספיק“, הטעים. אך רשיון לאפית לחם לא הסכימה המועצה לתת לו.

ביקוריו של הזקן הממורמר בלשכת הסעד הפכו תכופים יותר ותקיפים יותר. הוא הרים צעקות, השתולל, ליהא את עובדי הלשכה עד פתח ביתם ולא הגיח להם אף רגע. „תנו לי רשיון לאפית לחם!“ התחנן.

בוקר אחד פקעה סבלנותם של אנשי הלשכה, והם הועיקו את המשטרה. עזרא נגרר צועק לתוך הגידיה, מצא את עצמו לפני שופט-השלום שפסק לו שבועיים מאסר.

„כשהשופט שאל את האיש מהמועצה איך אני, הוא אמר לי: זה? זה היה רועה זונות בעיראק“, התלונן עזרא. „המלים שלו גמרו אותי, בשביל השופט הייתי פושע!“

המאסר לא היטיב את מצבם של תשעת הילדים, אשר הגדול שבהם הוא כיום בן 14 שנה והקטן בן תמישה חדשים בלבד. הם רצו אוכל. הזאטוטים הרעבים נאספו על ידי שכנים רחמנים, עניים לא פחות מהם, שהאכילו אותם מדי פעם. איש מהם לא ראה מימיו צורת נעל, מעיל או בגד הגון אחר.

מחוסר בודים לא יכלו ללכת לבית-הספר, התרוצצו ונברו בכוכ. הבן הבכור, מרדכי, החל מבלה את זמנו בשוטטות בחוצות

מס' 9

האם מניקה את הקטן בבי-נים, ציון בן חמשת החודים שים, הסועמד אף הוא למכירה כמו היתר.

ילדה ובת-חוטם שיחקה במים. תרגולת רזה נברה בשלות-נפש בערימת ובל שי-הצטברה בפינה. חתול מנומר התגוד בהת-מה. עזרא אליהו התישב על הרפרף; הוא היה בבית.

„מה היה בלשכה?“ חקרה האשה. עזרא לא ידע בדיוק לאיזו לשכה היא מתכונת, לשכת העבודה או לשכת הסעד, אך זה לא היה חשוב; המצב בשתי הלשכות היה דומה. „מפיש!“ רטן אליהו והצית באדישות מעור-שה סיגרייה.

באותו הרגע גמלה בלבו של עזרא, הי-עולה מעירק בן ה-54, אב לתשעה ילדים, החלטה גורלית.

כל שנה ירד

לפני שבוע עלה עזרא על האוטובוס הנוסע לתל-אביב; הוא כבר ידע מה ברצונו לעשות. הרעיון הנורא התפתח בלבו במשך שנים אחדות.

מאותו היום לפני שמונה שנים בו דרכו רגליו לראשונה במעברה, היה עזרא מקרה מיוחד. משפחתו הגדולה, שבע בנות ושני בנים, הקשתה על סידורו בדרכים המקרי-בלות. העבודה שיכלו מוסדות מעברת כפר-ענה לספק לו לא הספיקה לפרנסת משפחתו הגדולה והילדים הוסיפו להולד. כל שנה, ילד. הוא החליט להיות עצמאי.

ליד הכביש הראשי הקים לו עזרא אליהו דוכן לדברי מאפה, אותם היה מכין בביתו ומוכר לעוברים ושבים. העסקים לא היו רעים במיוחד. ה„בוריקס“ הם מאכל מקובל בין עולי עיראק והאופה המזדקן הרויח את לחמו.

ההצלחה לא נמשכה זמן רב. מכונת עוברת התנגשה בדוכנו והרסה אותו. הוא עצמו נפצע ונלקח לבית-החולים. כשיצא משם היה אדם מריר ומיואש.

קלפים, שקרים ועראק

לרברי עובדי המועצה המקומית ואנשי לשכת הסעד, נעשה הכל כדי

למכירה

„את אלה אפשר לקנות!“ אומר האב עזרא אליהו, המחזיק בידה של בתו מונירה בת השנה. לידה ניצבת אחותה גולדה, המחבטת בזרועותיה את ציון היונג עדיין. סכנת הרעב המאיימת על משפחת אליהו הביאה את האב לצעדו המזור.

אשכנזים קונים

להחלטה שהביאה את עזרא לאוטובוס הנוסע לתל-אביב נולדה בחללו הדחוס של בית-הקפה, ליד שולחן הששיש. מדוע לא תמכור שלושה ילדים? שאל את עזרא שותפו למשחק, „יש אשכנזים שישלמו אפילו 2000 לירות בשביל ילד.“ הרעיון שנראה ברגע הראשון בלתי מתקבל על הדעת, החל קונה את לבו של האב, שהחל לחשוב עליו ברצינות.

עזרא פחד לפנות אל מתחכמים, למרות שהשמועה על האב המוכן למכור ילדים התפשטה כדליקה והביאה לצריפו אורחים שהיו מוכנים לעשות עסק.

וכדי שכל העניין ישא אופי רשמי, כתב עזרא אליהו את המיסמך הבא: „אני התחום מטה, עזרא אליהו, הגר בכפר-ענה בצריף מס' 246, מצהיר בזה שאני מוכן למכור את ילדי מחוסר אפשרות לפרנסם.“

על ההצהרה חתם האב בבוהן ידו, שני שכניו דרתיש פתחי וצאלח דבורה חתמו כעדים.

הבעיה הקשה ביותר היתה הבחירה. הוא לא ידע איזה שלושה ילדים למכור. לאחר לבטים מרובים בחר בגולדה בת השש, במונירה בת השנה ובכנו הקטן ציון, הי-מצא עדיין בזרועות אמו.

שלושה ילדים, הסביר, יוכלו להכניס לו סכום הגון. בכסף יפתח מאפיה גדולה, יוכל לשלוח את הילדים לבית-הספר, לתקן את גג הצריף הרוף.

„מה לעשות, את הגדולים כבר קשה למי-כוח, הקטנים יתרגלו יותר מהר“, התנחם. „כל מי שרוצה לקנותם יוכל למצוא אותי בביתי במעברה. בין כה וכה אני בבית כל היום. עכשיו גשם ואין עבודה.“

ואם כבר מדובר בעסק, רצה עזרא לנהוג כסוחר לכל דבר: את המחיר הוא מוכן לגלות לקונים רציניים בלבד. „את הילד יוכלו לקבל ברגע שיתנו כסף“, התנה, „אין כסף אין ילד!“

מונירה לא ירעה

לא קל היה לאב הפורה לקבץ את עדר ילדיו. ברגע שהצליח לאסוף כמה מהם ברחו האחרים. לאחר מאמץ רציני נאספה המשפחה כולה מול עדשת המצי-למה. היתה זאת הפעם הראשונה שהצטלמו יחד.

יתכן שזאת היתה גם הפעם האחרונה. לאחר כמה דקות מחשבה העמיד את גולדה, ציון ומונירה בצד ואמר: „את אלה אני מוכר!“ „תשלח לנו תמונה“, ביקשה האם, העלולה לאבד שלושה מילדיה, מהי-צלם, וברחה מתייפחת לתוך הצריף.

גולדה, הנושאת את שמה של שרת הי-חוק, הביטה בבישנות על רגליה היחפות. ציון התינוק צרח במלוא ריאותיו. הוא לא הבין מדוע נותק משדי אמו. מונירה לטשה עיניים ועקבה משתאה אחר הנעשה סביבה. היא לא ידעה עדיין מדוע העמיד אותה אביה בצד, יחד עם אחותה ואחיה הקטנים.

המעברה ובישיבה ליד שולחן הששיש בבית הקפה, מקום בו השכיחוהו סיפורי האהבים והתרברבויות הגברים את מצוקת משפחתו.

ישו אין תקציב

לא היה מוסר, ארגון או מפלגה במעברה שלא ניסה לעזור לעזרא. אר-לם כל העזרה לא הספיקה להאכלת תשעה פיות רעבתנים. את הרשיון לאפית לחם לא קיבל. כי לפי הסדר מגבוה מקבלת המעברה את הלחם מבחוק.

החוב בחנות המכולת הלך וגדל, הגיע למאתים לירות, החנוני סירב לתת הלואה נוספת. האשה היתה שוב בהריון והבעל התרוצץ כמטורף למשרד ובסוף הי-דרישה החוזרת: „תנו לי רשיון לאפית לחם!“ הדלתות נשארו נעולות. הרשיון הי-מבוקש לא ניתן.

מדי פעם הצליח פקיד לשכת העבודה, שידע מה מצבו, להשיג לו כמה ימי עבודת-דחק, אך גם הוא לא יכול היה לעשות יותר. את שכר העבודה משלמת הלשכה כעבור כמה חדשים. עזרא לא יכול היה לחכות כמה חדשים. עם הכרטיס המזכה אותו בתשלום היה ממחר אל הספסר הקרוב, מוכר אותו בחצי-המחיר. עבור 14 ימי עבודה היה מקבל לבסוף 30 לירות, שהיו נעלמות מיד.

עזרא פנה למיסיון, ביקש להתנצר. אך גם המיסיונרים לא מיהרו לקחת על עצמם את הדאגה לתשעה ילדים, דחוהו בלך ושוב. מסתבר, מן הסתם, כי גם ישו סובל מחוסר תקציב.

משפחתו היחפה של עזרא אליהו התאספה במלואה כדי ל-ערוך צילום. הבן הבכור מרדכי, 14, הסתבייש במעשה אביה, הפנה ברגע האחרון את גבו למצלמה. ברקע נראית שכנה שפרטה ספתה לרעבים.

מיפקד כללי